

CSÖNDNAPLÓ
– INDIAI JEGYZETEK, 1892-93 –
(részletek)

hommáge á Justh Zsigmond

*„Csak befelé látok.”
(J. Zs.)*

fényei kitisztulnak

hogy mit keresek itt és ki vagyok, napról napra, hétről hétre ugyanaz, a ki nem mondott, be nem vallott tépelődés magamban, újra és újra erről, mindig a romok közelében, amelyek mentén szóttanul haladunk el minden áldott este, mindig a közelükben, nyári szállásunk felé tartva, a sarkokban ébredő árnyékok mellett, mintha nem tudnék szabadulni tőlük, és akkor körülöttem, a talpaim alatt, ahogy karcolnak, gurulnak, karistolnak, folyton ez az éles, egyhangú csikorgás, szűnni nem akaró, nyughatatlan zajok, apró kövek, évezredes rommezők, a végeláthatatlan vörös földekkel álmodok ilyenkor, a vörös földet kaparom, szakállam durva és száraz a vörös portól, tenyerem barázdái rézszínű szakadékok és én belezuhanok a szurdokba, onnan próbálok, keresem, nézek fölfelé, keresem az eget, de csak a vörös, a vörös föld mindenütt, mögöttem akkor megkondul valami, harang, üresség, Dunsterville motoz a másik szobában, még sötét, tudom, hogy ez az, hogy ez az a templom, ami mellett nap, mint nap, egyszer be akarok menni, a kapu a hátam mögött, valami megkondul, mire megfordulnék mindig felébredek, gyenge fényt látok szobám ajtaja alatt, még sötét, megnyugszom ilyenkor, visszaalszom, a szurdok fényei kitisztulnak

maradni idefent

16 mégis miért, kinek írom ezeket az órákat, ahogy telnek, a kertekkel, az udvarokkal összefolynak, és a ruhák, az elforduló arcok félpillanatai, ma is, tegnap is, ezernyi apró töredék, itt vagyok közöttük és észre sem veszik, aztán a görcsös félelem, hogy egyet sem feledhetek, hogy ebből kell merítenem, írnom tovább, mégis képtelen leszek, szétfolyik és nem lesz már időm, mintha egy feneketlen kútba néznék, próbálok visszatérni, visszavezetni a felszínre, feledni velük, követni a napokat, maradni idefent, nevetni, játszani, méltatlankodni, azután esténként tükörbe nézni, nincs rosszabb, ki zárt be ide, ki küldött távoli csillagok alá, nyugtalan vagyok és fáradt, sokszor úgy érzem, indulnom kellene, odakint virágzó tamariszkuszok, apró gyalogutak, ezernyi ösvény, mintha önmagamban járnék egyre, bolyonganék erőtlén, miközben fülledt délutánok maradnak el és még újabbak következnek, egyforma minden út, minden árnyalat, a tiszték, a hölgyek, nyomunkban a hindu szolgák, mikor nem figyelnek, behunyom szemem és akkor csak a zajok, vagy egy öreg fa, törzsén a magasból ráhulló árnyak és a kérgek árkaiban az a tiszta, az a hangtalan, ajtó nyílik, tálcák, távolról a saját hangom, valaki a nevemen szólít, feneketlen, zuhanok

idefent béke

idefent béke, Kasmír, előttünk Jammu, tiltott föld, várnunk kell valamire, egy engedélyre, egy hírnökre talán, Dunsterville nyugodtan ül 17 a peremen, sietve mellé guggolok, lábaink alatt a város, áthághatatlan falak, beszélnem kell, egy kolostor kövein ébredtem, kezdek bele, de elakadok, aztán újra és újra, rám néz, int, sosem láttam még ilyennek, másmilyen fény, másfajta mélységből ugyanazok a napok, újjával a távolba mutat, miféle elhagyott kapu, miféle ismerős táj, ahogy felállok és szó nélkül ott hagyom, mintha kívülről látnám magamat, aztán a lépcsők, ahogy lélekszakadva, megállás nélkül rohanok, fel, fel a magasba, hiszen ez az a hely, hiszen itt kell bemennem, mondom újra, egy kolostor kövein ébredtem, és csak ez az egy kép, ahogy elakadok, később bent voltam, emlékszem a maharadzsa palotájára, eltűnni itt, eltüntetni magam az árkádok alatt és csak a szökőkút, csak a márvány, a kert, a hatalmas terasz, csak ez a látvány, ami maradtam, ami még vagyok, elhaladnak mellettem, reggeltől estig ismeretlen, távoli nyelveket hallok, nemsokára kiürül majd ez is, megéri bennem, mint a gyümölcs, amivel az utcákon kínálnak bennünket, az utolsó fotóról is eltűnök majd akkor, kiválok teljesen, hazaindulok

megemeli a lombokat

18 most, miközben finoman zúg, köröz fölöttünk, tiszta és ritkás, mint a széljárta lombok, levelek elváló sűrűje, ahová csak a fény, csak a bennünk megbúvó hallgatás, csak ami már nem a szó és nem a test, férközhet be, valami óvatos, elrejtett figyelem a mozdulatok között, egy-egy elforduló tekintet, egy-egy elkeskenyülő száj, ahogy nézem őket, idegen földre hordott életünket, nézem és várakozom, a láz, azt mondják alaposan kitisztított, most csak ez a távoli, halovány zúgás, talán a bennem sodródó maradványok, a régóta ismerős fossziliák, újra megnyíló szemeim, apránként engedem, így bírom csak el, most, miközben jönnek és kérdeznek és nincs mit mondanom, nem érzek semmit, a kinti ragyogást újra meg kell szoknom, sűrögnek-forognak, a pulzusom mérik, talán ilyen volt legutóbb is, ilyen volt világra jönnöm és elhagynom aztán mindent, most, miközben először jut eszembe, hogy milyen lesz majd megint és végtelen sokszor, ahogy errefelé tartják, hogyan is lehetne másképp, kérdezem magamban, mégis reszketek és nem merek közelebb lépni, kezemben toll, levélpapír, tegnapi fényképünk a bodhi fa alatt, *én nagyon is kinyitottam a szemeimet*, most, miközben magam előtt látom és nem tudom, nem ismerek magamra, hol kezdődöm, az égről kell még írnom, a viharról, ami megemeli a lombokat

